

OBRTNIK

Glasiło Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“ (Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik dipl. teh. A. Kunstler. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto I.

Ljubljana, dne 15. septembra 1932.

Štev. 13.

Večina obrtništva iz Dravske banovine hoče imeti „Obrtno zbornico“

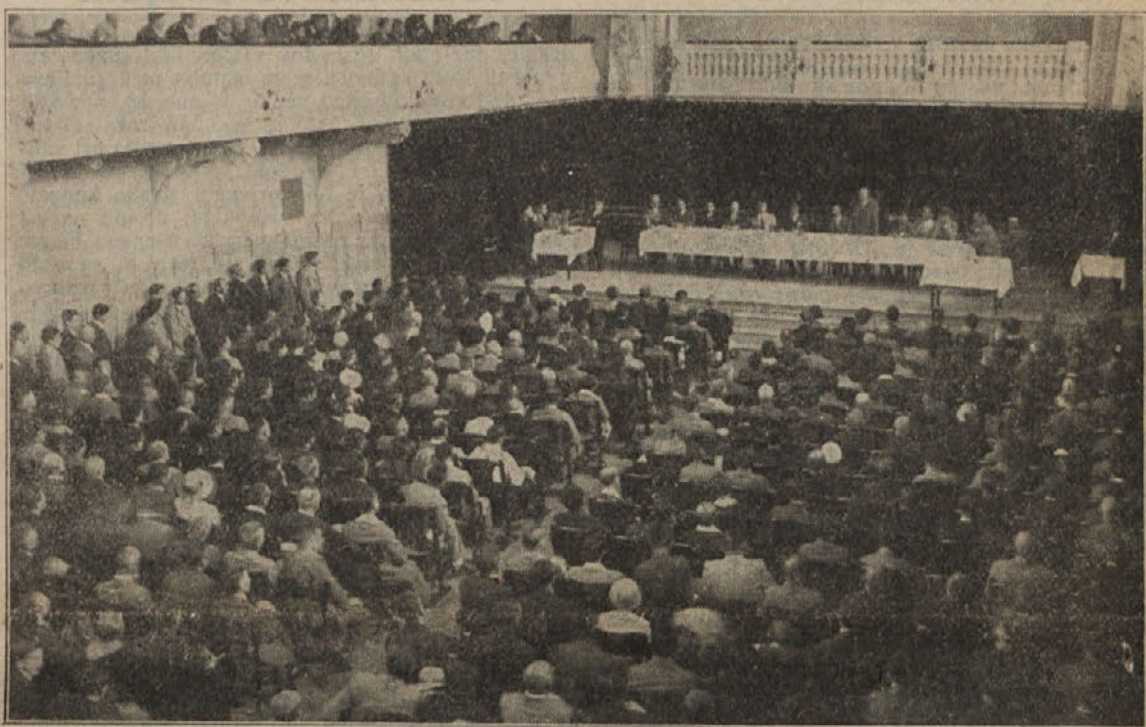
Na našem velikem zboru v hotelu »Union« je bila desetkrat večja udeležba obrtništva, kakor pa v dvorani O. U. Z. D.

Kakor smo vedno trdili, tako se je tudi ponovno izkazalo v nedeljo 4. septembra v veliki dvorani hotela „Union“ ob navzočnosti zastopnikov banovega sekretarja g. Šinka F., policijskega komisarja g. Mi-

šleja R., dalje zastopnikov Zemaljskega saveza zanatskih udruženja i esnaja po podpredsedniku g. Stojadinu Andjelkoviču, podpredsedniku „Obrtne zbornice“ g. Vlado Markoviču in glavnega urednika „Zanatlije“ g. dr. Časlav Mitroviča iz Beograda, dalje zastopnikov Saveza hrvatskih obrtnikov iz Zagreba po predsedniku g. Ramuščaku M., podpredsedniku g. Vogrincu ter s skoro celokupnim saveznim odborom iz raznih delov Hrvatske, dalje zastopnika „Obrtničkega vjesnika“ iz Zagreba ter „Jutra“ in „Slovenca“ po g. Zevniku in g. Potočniku, nadalje zastopnikov ljubljanske zbornice za T. O. U. g. M. Krapeža in dr. Pretnarja ter nad 1.600 vpisanih zastopnikov obrtniških organizacij, zadrug, društev in obrtnikov iz dravske banovine, ki so zastopali 148 zadrug ter dali predsedstvu „Društva jugoslovanskih obrtnikov“ širšo polnomoč, da sme zastopati obrtništvo v vseh perečih in koristnih uprašanjih, o čemur se je razpravljalo na zboru in kar društvo smatra za koristno.

Zadnja številka 37. „Obrtnega vestnika“ z dne 10. t. m. se ne sramuje javnost ponovno zbegavati in si upa celo trditi, da je bilo na njenem zboru zastopanih 137 zadrug, za katere bi gotovo še najraje rekli, da so imeli polna pooblastila, kar pa vendar ve vsak, ki se je udeležil nedeljskega zborovanja, da je na njihovem zboru v O. U. Z. D. bilo komaj 137 udeležencev z vsemi predsedstvi donečih naslovov, katere si svoječasnno prisvajajo. Obrtništvo Vas je že zdavnaj in sedaj že zopet ponovno obsodilo, kajti Vaših fraz se je naveličalo. Vi predstavljate večino le na papirju, kakor ste jo umetno vedno delali že ves čas borbe ter jo hočete prikazovati tudi sedaj, ker ste doživeli bridko razočaranje, ker Vam ni uspelo obrtniške mase zbegati. Ako Vam je uspelo morda preje meročajne faktorje prepričati, da predstavljate večino, upamo, da Vam sedaj po tem zboru ne bo več uslo. Obrtniki odklanjamo Vaše predrzno samohlepje, češ, da bi se mi večina milostno pridružili Vam, ki predstavljate le malo peščico. Mi smo pozvali vse in vsakogar v veliko dvorano hotela „Union“, kjer naj se enkrat za vselej razčisti, kaj obrtništvo odobrava in kaj hoče. Za kar se pa večina izreče, temu se ima manjšina pokoravati. Nam in tudi Vam je danes jasno, da je ogromna večina obrtništva na naši strani, zato je Vaša dolžnost, da se priključite nam, ako imate le malo interesa za splošno dobrobit obrtništva. Prenehajte z Vašimi frazami, da predstavljate večino, kajti ako ste imeli to zavest, prišli bi predstavili večino v dvorano hotela „Union“ in mi bi se radevolje, če bi se Vam to posrečilo, temu pokorili. Toda zavedali ste se dobro, da tega ne zmorete in sedaj je Vaša sveta dolžnost, da gradite to kar obrtništvo zahteva. Pripravljene smo Vas sprejeti v svojo sredino in Vam dati zastopstva po Vašem številu. Držite se pa načela: večini se mora pokoriti manjšina!

Ob tej priliki še enkrat poudarjamo, da so vsi Vaši sklepi, če tudi mnogi na papirju zelo vabljeni in pisani v dnevnem časopisu, kjer naših nočejo priobčiti, brez obrtnikov, brez podlage. Tako kakor vi nameravate, se ne dela za splošni

Pogled na veličastno manifestacijo obrtniškega zborovanja v hotelu »Union«.
(Ob času govora predsednika S. H. O. g. Ramuščaka.)

dobrobit obrtništva in upamo, da Vam je obrtništvo v nedeljo to dovolj jasno povedalo.
Vam kličemo: „Pridružite se večini na sodelovanje!“

L. Pičman:

Udeležencem velikega zбора v hotelu „Union“

v nedeljo 4. septembra in ostalemu obrtništvu, katero se zbora ni moglo udeležiti.

Smatram za dolžnost, da izpregovorim par besed o zgoraj imenovanem zboru. Kakor je že v gornjem članku omenjeno, da se smatramo pripadnike večine obrtništva, kakor se je to na zboru ponovno izkazalo. Borba za obrtniško samostojnost in dobrobit traja že skoro 2 leti. Mi se ne strinjamo z nasprotno skupino, katere še danes ne mara uvideti, da je predpogoj za obrtnika neodvisna samostojna obrtniška organizacija. Ponovno moram poudariti, da je to „Obrtna zbornica“, kateri je posebno po novem obrtnem zakonu vse podvrženo, ter lahko razveljavi celo vsak združbeni sklep. Tedaj ni vseeno, kdo naj odloča v zbornici, ali obrtnik sam, ali pa sklonjen pod močjo veletrgovca in industrija. Poznali smo to razpoloženje. Iz mnogobrojnih občnih zborov je vela želja po samostojnosti, toda nasprotna skupina je hotela to umetno in skoraj bi lahko rekli, da nasilno to obrtniško voljo zadušiti, kajti imela je za to dobro podporo od neobrnitkov.

Mi smo na merodajnih mestih zatrjevali, da večina obrtništva njih upoštevane sklepe ne mara. Zahtevali smo ponovno, naj se ugotovi našim upravičenim zahtevam, toda odbijalo se nas je, češ, da smo v manjšini. Iz teh razlogov se je dr. j. o. z. d. b. v Ljubljani odločilo, da se javno ugotovi, kje je večina obrtništva in kaj hoče, da se tako naredi konec vsem zavijanjem in tej neskončni borbi, ki gotovo, ako gre to vedno dalje in dalje, škoduje splošnemu obrtništvu, še bolj pa nam posameznikom, ker moramo večinoma sredstva za to delovanje vzdrževati mi

VABILO!

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani sklicuje

USTANOVNI OBČNI ZBOR

podružnice društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Celju, v soboto, dne 17. septembra ob 8. uri zvečer v zgornjih prostorih Narodnega doma v Celju, s sledečim sporedom:

1. Pozdrav in nagovor predsednika Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani. 2. Poročilo funkcionarjev pripravljalnega odbora društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino, podružnica v Celju. 3. Čitanje in sprejetje pravil. 4. Volitev odbora. 5. Volitev delegatov za društveni občni zbor. 6. Določitev članarine. 7. Raznosterosti.

K obilni udeležbi vabi odbor vse celjske in okoliške tovariše, obrtnice in obrtnike.

Z obrtniškim pozdravom

Za odbor Ljubljana:

Za pripravljalni odbor v Celju:

Lovro Pičman s. r.
t. č. predsednik.

Stojan Holobar s. r.
t. č. predsednik.

Državni učni tečaj za košarstvo v Sodražici

je zadivil s svojimi lepimi izdelki kupce na Ljubljanskem jesenskem velesejmu. Poučevanje v tečajih traja 5 mesecev in uče najboljši strokovnjaki te stroke. Prosi se za naročila, katera se strokovnjaško izvrše ter točno dobavijo.

sami. Naveliča se človek zapravljati svoje premoženje in čas, poleg tega pa še od raznih koristolovcev in neuvidevniš slišati, da se nam gre za korita, ali da hočemo koga izpodrinuti.

Kakor sem že preje omenil, hoteli smo še enkrat ugotoviti, kaj hoče imeti večina obrtništva. Zato smo se odločili za splošni veliki obrtniški zbor, kamor naj ima dostop vsak obrtnik, pa če bi se zboru udeležili tudi samo čistokrvni Rebejkovi. Povabili smo vse zadrage, obrtna društva in javno vse obrtnike brez razlike. Hoteli smo na ta način ugotoviti pred javnostjo kje je večina. Izjavljam, če bi se na zborovanju pokazalo, da sem jaz s svojimi tovariši v manjšini, tedaj bi nehal z vsako nadaljnjo borbo in se pokoril nasprotni grupi, če bi ona dokazala večino. Pripominjam, da sem to v tem smislu razkril nekaterim tovarišem in ni izključno, da je to prišlo na uho nasprotnikom, kateri so na tako prekrit način naenkrat sklicali istočasno drugi obrtniški zbor (za katerega pa nikakor ne morejo trditi, da je bil veliki) z vsemi mogočimi naslovi in sredstvi, da bi nas tako pobili in zopet sami kraljevali. *Povdarjam pa sedaj samo to, ako bi čutili v sebi le malo moči, sem prepričan, da ne bi sklicali še enega zborovanja, prišli bi na našega, nas pa po dosedanjih njihovih izjavah kot peščico preplavili in oni nadaljevali zborovanje, toda bali so se tega in prav so imeli.*

Toraj tovariši obrtniki, dokazali ste javno pred oblastnimi funkcionarji, da nismo samo v večini, ampak da smo v desetkratni večini. Tako je pokazalo zborovanje, saj smo povabili prvi, kakor drugi vse in kamor je kdo smatral za boljše, tja se je odzval. Ugotavljam, obrtništvo dravske banovine je pokazalo 4. septembra, da je zrelo in sposobno samo vladati v svojih organizacijah. Moram priznati, da so se izjavljali razni funkcionarji, da takega obrtniškega zbora še niso videli, posebno dober vtis pa so odnesli tovariši bratje Srbi in Hrvati, kateri so Vas imeli priliko sami videti, da ste zreli zastopati sami svoje interese. Obenem pa so nam dokazali s svojim tako častnim številom, da so povsem solidarni z nami in mislim, da mi ni potreba več podčrtavati, da smo na pravi poti, ker hočemo reševati obrtniške interese skupno z tovariši v celi državi. *Tukaj je sloga, tukaj je moč in to je skupnost.* Ne pa tako pisanje, kakor piše zopet zadnji O. V. Dragi tovariši obrtniki! Ne bom se Vam zahvaljeval za tako častno udeležbo, niti tovarišem Srbom in Hrvatim, niti onim, ki so pripomogli s svojim delom do tako veličastnega obrtniškega zbora, ki ga še Slovenija ni videla, saj niste delali za enega, ampak smo delali vsi in za vse. Izjavljam pa v imenu vseh, ki skupno delamo, da sedaj, ko ste nam dali vsestransko poverenje ne bomo prej odnehal, da se Vaše zahteve uveljavijo in upam, da bomo na merodajnih mestih našli razumevanje. Držali pa se bomo gesla: *„Vsi za enega, eden za vse!“*

Naše dnevno časopisje in naš zbor.

Sedaj, ko smo absolvirali naš veliki vsebanovinski obrtniški zbor v Unio-nu, smo pričakovali z ozirom na ogromen poset in uspeh istega, da bo naše dnevno časopisje vsaj enkrat nepristransko poročalo stvarno o obrtniškem pokretu. Nasprotno temu je pa dnevno časopisje skoro popolnoma in namenoma ignoriralo naše zborovanje ter dalo prednost in favoriziralo manj pomemben in demagoški drugi zbor. Obrtniki, ki pripadamo „Društvu jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino“, in kateri sedaj jasno uvidimo, da se naše upravičene zahteve in pritožbe od dnevnega časopisja prezirajo, smatramo ta čin našega dnevnega časopisja za skrajno žalitev obrtništva. To žalitev in pa favoriziranje demagoškega obrtniškega zbora v „OUZD“ ne bomo pozabili, kajti naše časopisje ni objektivno poročevalec in stvaren informator naši javnosti o obrtniških stvarih. Veliki dnevnik iz Srbije in Hrvatske, ki ima-jo večji vpliv in so bolj razširjeni v naše domovine kot naši lokalni, so stvarno in objektivno poročali o obrtniških zbora v Ljubljani. Že to dejstvo in pa objektivno poročanje nedolgovinskih časopisov nam daje vero, da je vodstvom in lastništvom drugih listov več na svojem dobrem imenu, kot pa našim. Imamo občutek, da hočejo naši dnevnikarji biti nekaki diktatorji od nas uboge obrtniške raje, katere naj obrtništvo slepo sluša, pa čeprav ni to v interesu obrti. Nekateri go-spodje okrog vodstev teh listov in pa nekaj ured-nikov teh listov je naravnost prepojenih s so-vraštvo do obrtniških pravic, ki jih imamo in katere si še hočemo priboriti. Vsakdo, kdor je bral poročila v teh listih in se je zboru osebno udeležil, lahko presodi, koliko je bilo poročanje dnevnikov nepristransko. Dolžnost obrtnikov je zato, da pojasnijo resničen položaj onim obrtni-kom, ki na zbora niso osebno prisostvovali, ker drugače bi končno bili bralci res zavedeni po neresničnih vesteh dnevnikov.

Parkrat smo že tozadevno sprožili mnenja o našem dnevnem časopisju, o katerega neobjektivnosti se je obrtništvo že samo najbolj prepričalo. Danes pa apeliramo javno in poslednjič na vso pošteno in pravično obrtniško in ostalo javnost, da nam priskoči na pomoč s tem, da zahtevamo vsi od našega dnevnega časopisja in njega lastnikov, da naj se končno vendarle časopisje postavi na objektivno stališče.

Prepričani smo, da je tudi naš dnevni tisk moral videti, da vendarle ni bila skupina obrtni-kov v nedeljo, dne 4. septembra t. l. v Unio-nu tako malenkostna, saj je bil to največji obrtniški zbor, kar jih je bilo do sedaj v Jugoslaviji. Časopisju svetujemo, ako si ne želi upadka naročnikov, da sedaj, ko je še čas spregleda, kajti obrtništvo vas je pričelo sedaj spoznavati in mu ne manjka mno-go, da ne bo potrebovalo več takega dnevnega časopisja, ki mu je danes dobrobit velekapitala nad vse, med tem, ko se hoče obrtništvo od časa do časa servirati potvorbene resnice.

Prosimo, poravnajte naročnino za list, ker naš list nima nikakih denarnih podpor iz obrtniških fondov za tiskanje in razpošiljanje časopisa.

Jesenski velesejem

Sejem pravijo ljudje razstavi, ki jo prireja družba podjetnih gospodov v Ljubljani vsako leto dvakrat. Radi agilnosti g. ravnatelja in uradništva uspe prireditve gmotno vedno za one, ki so vložili v to podjetje svoj kapital, pa tudi razstavljalci pridejo včasih na svoj račun. Letos ravno pri zad-nji prireditvi so se pa čule pritožbe od strani razstavljalcev, da je bilo premalo obiska kupcev, ker jih plaši previsoka vstopnina, drugi pa od obiskovalcev, da je premalo razstavljenega blaga, ki bi spadal na tak sejem. Iz tega bi se dalo sklepati, da je razstavljalcem prostor za razstavo predrag in se jim stroški ne izplačajo, drugi je pa obiskovalcem vstopnina previsoka in se jim za to vstopnino ne nudi onega, kolikor bi se za to vsoto lahko zahtevalo. Toliko gospodom od te prireditve družbe na željo publike v pojasnilo.

Na sejmšču smo opazili izdelke tudi od ne-katerih agilnih obrtnikov, zato naj bode nekaj bi-lance tudi od teh. Najprej moramo omeniti naše mizarske umetnike. Vsa razstava izdelkov od teh je okusno aranžirana, ter so dela te obrti napre-dovala v teku zadnjih let na mednarodno konku-renčno možnost. Manjka jim samo onega, ki bi njih sposobnost znal prikazati inozemstvu.

Od drugih obrti smo opazili lepo izdelano orodje za mesarje od g. Grudnika iz Dravelj, po-znane prvovrstne sodarske izdelke od g. Repiča iz Ljubljane, lepe in preprosti smuči in sanke od ko-larja. Potrebnejša iz Vrhnike, Otorepčvo posodo iz pločevine in drugo pretiskano bakreno robo. Presenečeni smo bili nad lepo kolekcijo kaktusov od vrtnarja Prešerna iz Radovljice, čevljarški moj-ster Lovrec iz Središča ob Dravi je imel raz-stavljene trpežne in poceni čevlje, škornje itd.

Posebno pa moramo omeniti nove iznajdbe, ki so jih napravili obrtniki in pokazali na tej raz-stavi. Taka zelo preprosta in praktična novost je zapirač vrat od g. Vilarja iz Dol. Logatca. Ta od-pirač deluje tako, da privzdigne vrata za 10 do 20 mm kadar se jih odpre, nato pa teža vrata, vrata zopet sama zapre. Drugi izum je stroj za naprav-ljanje ječmena in žita. V tem stroju se žitno zrno toliko obrusi, da ostane notranje jedro zrna brez lesnate lupine. Ta stroj je napravil g. Hladnik iz Ljubljane. Tretji izum je mal otroški vrtljak za otroke, katerega gonijo otroci sami med vožnjo. Vrtljak je privlačnost za gostilne, okras za vrtove in telovadno orodje za otroške vrtce. Napravil ga je g. Kunstler iz Ljubljane. Vse tri iznajdbe so zaščitene pred ponarejevalci.

Pozornost pa so vzbudili tudi oni obrtniki s svojimi izdelki, ki razstavljajo v paviljonu od ba-novinskega pospeševalnega urada za obrt. Tu smo opazili res prvovrstne košarske izdelke od učnega tečaja iz Sodražice pri Ribnici, nadalje železo-livarske odlike od našega poznane strokovnjaka Smoleta iz Dobrave pri Ljubljani, gde. Zajec iz Rodic pri Domžalah je razstavila volnene pletenine lepih lastnih vzorcev, pletarski mojster Učakar iz Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani je razstavil ko-lekcijo pletenih stolov, miz itd. G. Božič iz Loke pri Zidanem mostu je imel zopet razstavljeno svo-je najmodernejše soboslikarske vzorce.

Strojno pletilstvo Pretnar iz Tržiča nam je pokazalo novo kolekcijo volnene pletenine, g. Re-mic iz Ljubnega ob Savinji je imel zelo lepo sor-tirano žimo za tapetniška dela, pletarstvo iz Lu-žarji pri Velikih Laščah je ponovno razstavilo prvovrstne pletarske izdelke iz vrbovine, g. Baj-želj je pokazal prvovrstno sortirano spredeno žimo in žimasta sita, pletilska zadruga iz Breznice pri Žirovnici pa svoje lepe pletilske izdelke. Vse te stroke je razvrstil in okusno postavil naš poznani g. Iglič, ki je postal tekom let pravi mojster za take stvari in kateremu stoji kot uviden šef go-spod Brozovič ob strani.

Marsikdo od obrtnikov bi še rad razstavil, vendar se pa vsak boji prevelikih stroškov. Naloga

sejemske uprave je, ako ji je pri srcu tudi uspeh razstavljalcev, da jim pomaga do cenejšega raz-stavljalnega prostora. Naprej naj bode pa že tu omenjeno, da ta pomoč ne sme biti zopet nave-zana na kako politično ali neobrtniško odvisnost.

Uprava koledarja

Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za drav-sko banovino v Ljubljani prosi tem potom vse g. tovariše člane, ki so prevzeli bloke za nabira-nje inseratov za društven koledar, da iste poš-ljejo najkasneje do 20. t. m. upravi s seznami naročnikov inseratov. Prosimo, da pošljejo po možnosti tudi končni tekst in eventuelne klišee.

Tovariši, storite svojo dolžnost v dobrobit društva.

Točnost naj bo merilo obrtniške zavednosti!

Resolucijo je dr. j. o. z. d. b. poslalo v priobčitev vsem dnevnikom, vendar jo pa do danes ni hotel še nihče pri-občiti v celoti. **Uredništvo.**

Resolucija

sprejeta na velikem vsebanovinskem obrtniškem zboru, v nedeljo 4. septembra v veliki dvorani hotela „Union“ v Ljubljani.

Ob navzočnosti zastopnikov, banovega se-kretarja g. Sinka F., policijskega komisarja g. Misleja R., dalje zastopnikov Zemaljskega sa-veza zanatskih združenja i esnafa po podpredse-dniku g. Stojadinu Andjelkoviću, članov „Obrtne zbornice“ z g. Vlado Markovićem in glavnega urednika „Zanatlije“ g. dr. Caslava Nikitovića iz Beograda, nadalje zastopnikov Saveza hrvatskih obrtnikov iz Zagreba po predsedniku g. M. Ra-mušćaku in podpredsedniku g. Vogrinu ter s skoro celokupnim saveznim odborom iz raznih delov Hrvatske, dalje zastopnikov „Obrtniškega vjesnika“ ter zastopnikov „Jutra“ in „Slovenca“ g. Zevnika in g. Potočnika, nadalje zastopnika ljubljanske zbornice za TOI g. M. Krapeža in dr. Pretnarja ter nad 1600 zastopnikov obrtniških organizacij, društev, zadrug in obrtnikov iz drav-ske banovine. (Tem zborovalcem se je žigosalo 893 železniških legitimacij, 473 se jih je vpisalo iz okolice ljubljanske in 177 iz Ljubljane se je spre-jele sledeča spodaj navedena resolucija. Vodstvu tega zbora se je pa dalo širšo polnomoč, da sme zastopati obrtništvo v smislu, kakor se je sklenilo in razpravljalo in kar smatra vodstvo samo do-brega za splošno obrtništvo. Zbor je sklenil, da odpošlje to resolucijo na pristojna mesta, kjer naj se posebno povdarja, da so v resoluciji iznešene želje in zahteve obrtništva v dravski banovini in, da se eventuelna drugačna tolmačenja teh, ki bi prišla mogoče od drugih strani in so proti volji večina obrtništva v naši banovini ne priznavajo in ne upoštevajo, (v kolikor ne soglašajo z našimi sklepi), ker druga skupina predstavljajo glasom današnjih zborov komaj deseti del od naše obrt-niške večine.

Sklepi večine obrtništva, za katere prosimo, da jih merodajni faktorji upoštevajo, v korist obrt-ništva in državi, so sledeči:

1. Davčne zadeve.

a) Veruje naj se davčni napovedi posamez-nikov. Uradne poizvedbe naj se vrše po strokov-njakih in direktno pri obdavčencu ali pa pri stro-kovni organizaciji.

b) Vse občinske doklade naj bi v nikakem slučaju ne presegale 100% osnovnega davka.

c) Vsi mali obrtniki, to so taki, ki imajo do dva pomočnika in akoravno ima delavnica tudi pogonsko silo, naj se uvrste v najnižjo obdavčeno skupino.

d) Vsi zaostali davki do prve polovice leta 1932, naj se črtajo, odnosno tako znižajo, da bode te davke mogoče plačevati v obrokih tekom na-slednjih let.

e) Obrtnike naj se obdavči šele, če presega njih čisti dohodnini podvrženi dohodek Din 6000.

f) Za upravičenost prevzema državnih do-bav naj zadruguje, da se je plačal davkov v pre-tečenem letu.

g) Vse rubežni v obrtnih delavnicah in ru-bežni obrtnikovih strojev naj se takoj prekličejo in za nadljetje to postopanje ustavi.

Soglasno sprejeto.

2. Socialne zadeve:

a) Obrtno zavarovanje naj se izvrši po ba-novinah avtonomno.

b) Obrtno zavarovanje naj nadzoruje Obrtna zbornica pod nadzorstvom bana, upravo pa imajo v rokah izključno obrtniki izvoljeni od zavarovancev.

c) Obrtništvo ima odločati in upravljati „Obrtniški zavarovalni fond“.

d) Zavarovanje naj bode obvezno.

e) Zavarovanje naj bode za slučaj bolezni, starosti in smrti in naj bode zavarovane tudi žene in mladoletni otroci.

f) Zaslišijo naj se obrtne organizacije o mnenju za obrtniško zavarovanje na sledeč na-

čin: Naša obrtna zbornica naj izdela osnutek in pojasnila o obrtniškem zavarovanju vse zbrano v priročni knjižici, kjer bode strokovno izdelana podlaga za zakon. To knjižico se mora poslati vsem obrtnim zadrugam in obrtnim društvom, da jo njeni člani do dobra preštudirajo. Šele po tem pretehtanju zainteresirancev naj se napravi osnutek zakona. Soglasno sprejeto.

3. Nekatere spremembe paragrafov obrtnega zakona.

a) § 219 (1. odstavek) naj se na koncu še doda: **toda le, ako službojemnik ni včlanjen v kaki bolniški blagajni.**

b) § 221. V tem paragrafu naj se črta: in mu ostane pravica do njegovih denarnih prejemkov za čas 4 tednov, ako je njegovo službeno razmerje nepretrgoma trajalo leto dni in ako za ta čas ne prejema od države vsrezne odškodnine (v tem paragrafu črtano pa naj se nadomesti tako, da to odškodnino eventualno plača bolniška ali starostna zavarovalnica).

Pomočniški izpiti.

c) § 283. (1. odstavek) določa, da naj bo predsednik komisije za pomočniške izpite izmed nastavnikov strokovne podružne ali druge šole, naj se pred tem vstavi: **da naj se zato postavlja s potrebno kvalifikacijo sposobne mojstre in šele ako istih ni, tedaj naj se postavlja nastavnike, kakor preje predvideno.**

Mojsterski izpiti.

d) § 312. (3. odstavek) naj se unese v 3. vrsti namesto: ki ima fakultetno izobrazbo, naj se glasi: **ki ima tehnično fakultetno izobrazbo.** Na koncu odstavka naj se doda: **zborničnih uradnikov se ne more imenovati kot predsednike komisij.**

e) V zakon naj se unese: **zdržbe ali okrožne odbore naj se o rezultatih obvešča v vseh pritožbah in razsodbah.** (Kakor je predvideval stari avstrijski zakon.)

Ustroj združbe.

f) § 368. naj se vnese: član, ki ni poravnal združenih prispevkov iz kakršnihkoli vzrokov, mu ima uprava pravico zabraniti učenje vajencev, dokler je na dolgu združenih prispevkov.

Okrožni odbori rokodelskih združb.

g) § 392. (4. odstavek) predvideva, kje naj se ustanovijo okrožni odbori, naj določa za ustanovitve okrožnih odborov tudi v 3. vrsti: **(ali če je v srezu toliko obrtništv, da je možen obstoj okrožnega odbora.)**

h) § 95. — Točka 5. naj se spremeni in glasi: **Združba mora odposlati zbornici zahtevo v 3 tednih od dne izročene ji zahteve.**

i) Dalje pa se še predlaga, da se društvo pooblasti, da v vseh nadaljnjih točkah, ki so za obrtništv neprikladne v novem zakonu, da jih skuša na merodajnih mestih z intervencijami ali na zborovanjih spremeniti v prid obrtništv.

Soglasno sprejeto.

4. Gospodarsko vprašanje obrtnika:

a) Pokrene naj se resna in energična akcija za gospodarsko osamosvojitve obrtništv z ustanavljanjem osebnih nabavljalnih zadrug in nabavnih odsekov pri obstoječih obrtnih zadrugah. Tem nabavljalnemu odsekom naj pristopi v denarno pomoč Znanstvena banka ali pa Obrtna zbornica s kreditom, z malimi obrestmi.

Soglasno sprejeto.

5. Strokovno šolstvo.

a) Da se čimprej in na čim izdatnejši način poskrbi za razširjanje obrtno-strokovnega šolstva v državi, ki naj stopi številčno in kvalitativno v odgovarjajoče razmere z ostalim javnim šolstvom v državi. Del te naloge in skrb naj nosijo samoupravna telesa, občine itd., kjer tvori obrtništv pretežni del občanov in davkoplačevalcev.

Ze obstoječe strokovno šolstvo pri nas naj se preosnuje v smeri modernizacije in prilagodi k potrebam in zahtevam, ki jih stavlja duh časa in napredek tehnike na producente. Učni program na vseh teh šolah naj se energično izpopolnjuje, modernizira in postavi na čim praktičnejšo podlago.

b) Obrtno-strokovno šolstvo naj po možnosti nadomešča prakso obrtnega naraščaja v obrtnih delavnicah, da si bodo šola in obrtniška delavnica čim bolj sorodni. Šola mora biti vzor obrtniške delavnice.

c) Na tej preosnovi urejena šolska doba učenca naj bode delen nadomestek pomočniške dobe pri mojstru.

d) Obrtno-strokovno šolstvo naj ne bo odprto nekvalificiranim delavcem brez primerne zahtevane predizobrazbe v stroki, kakor se žal to do sedaj v mnogih slučajih godi. Obrtno šolstvo naj bo namenjeno v resnici le obrtniškem naraščaju, kateri ima primerno predizobrazbo v stroki.

e) Pouk na obrtno-nadaljevalnih šolah je treba urediti tako, da sodelujejo pri sestavi učnega programa in časa zainteresirane obrtniške stroke in zadrug po svojih delegatih. Ti imajo končnoveljavno odločati v sporazumu z predstavniki državnih šolskih oblasti.

f) Izpopolniti je obrtnikovo strokovno izobrazbo tudi v tem smislu, da se bode čutilo obrtništv moralno soodgovorno za življenski dobrobit svojega stanovskega sotovariša.

Soglasno sprejeto.

6. Konkurenca.

a) Določiti in omogočiti se mora vsakemu obrtniku minimalen za življenje potreben zaslužek, da mu ni potreba trpeti pomanjkanje v sled brezvestne konkurence.

b) Izpopolniti izobrazbo obrtnika v tem smislu, da se pri konkuriranju obrtniki zavedajo, da so soodgovorni tudi za življenski dobrobit obrtnika sotovariša.

c) Obrtnice zbornice morajo preskrbeti, da se obrtniško delo v državnih, vzgojnih in drugih zavodih omeji le na lastno uporabo, ako ga ni mogoče popolnoma odpraviti, ker so prav ti zavodi veliki konkurenti obrtništvu.

d) Preprečiti dotok tujih izdelkov v našo državo, posebno takih, ki jih izdelujejo naši obrtniki, nadalje pa tudi urediti razmerje med industrijo in obrtjo, ker obrt propada v sled konkurence tovarn.

e) Zbornica naj gre na roko onim obrtnikom, ki ne dosežejo svojega minimalnega za življenje potrebnega zaslužka. Naj se takim, ki nimajo dovolj dela, da prednost pri oddaji državnih in javnih dobav.

Soglasno sprejeto.

7. Šušmarstvo.

a) Obrtnice zadrug naj postanejo odločilna in zadnja inštanca za lokalno zatiranje šušmarstva. „Obrtnice zbornice“ pa vodijo kontrolo nad njenim poslovanjem.

b) Borze dela ne smejo pošiljati pomočnikov drugemu delodajalcu, kakor takemu, ki ima isto stroko, kot zaposleni delavec.

c) Državne, mestne in vse javne oblasti morajo pod kaznijo zahtevati, da se njih uslužbenci in njih nastavljeni v svojem prostem času ne udajajo šušmarstvu.

d) Pomočnike, kateri šušmarijo v svojem prostem času na svoj račun, se mora kaznovati z utegnitvijo plače v prid revnim obrtniškim vdovam.

e) Vse naročnike, kateri naročajo delo pri šušmarju, se mora kaznovati, ker so ravno oni glavni krivci, kateri so podali povod za kršenje zakona po šušmarjih.

i) One mojstre, kateri krijejo šušmarje s svojim obrtniškim imenom, se mora občutno kaznovati.

g) Vsakemu šušmarju se mora zapleniti orodje s katerim dela neupravičeno obrtniško stroko.

h) Vsak obrtnik mora imeti od zadruge izdano žepno legitimacijo, s katero se izkaže ob prevzemu dela, da je upravičen to delo od naročnika prevzeti.

i) Časopisje bi se moralo s svojim vplivom postaviti na stran upravičenih z zakonom dovoljenih obrtnikov in moralo bi pomagati zatreti razpaseno šušmarstvo.

j) Spremeniti naj se vsi oni paragrafi v obrtnem zakonu v prid obrtnikov, ki pripuščajo državnim, kazniškim, mestnim in privatne obrtniške delavnice. Vse te delavnice naj se odpravi.

k) Občinski, mestni in gradbeni uradi morajo javiti na tesarske zadrug, zidarske zadrug, odnosno okrožne odbore ali zadrug drugih odgovarjajočih strok, kje se gradi in kdo gradi. Zadrug javijo na tako občinsko ali mestno opozorilo tem javnim uradom, če je oni, ki je prevzel delo na gradbi upravičen to delo izvrševati. Stavbeni gospodar nima pravice pritožbe ako se ustavi delo, katero je dal v izvršitev šušmarju.

l) Pri gradbenih delih se mora kaznovati šušmarje za 25% od one vrednosti, ki so jo strokovnjaki ugotovili, da je prevzeto delo vredno.

m) Obrtnice zadrug morajo dobiti pravico, da smejo v imenu vseh obrtnikov voditi pravdo na civilnem sodišču proti vsakemu šušmarju, kateri je oškodval s svojim delom obrtnike te ali one stroke.

Soglasno sprejeto.

8. Obrtniški tisk.

a) Da se pospešuje obrtniški tisk z državno denarno podporo.

b) Za obrtniški tisk naj se smatra samo onega, ki zastopa samo obrtniške interese in ne zastopa nikake strankarske struje.

c) Svobodnemu obrtniškem tisku v dravski banovini je treba od sedaj nadalje zadati pravo obrtniško in strokovno smer, ker se mora le na ta način obrtniški tisk svobodno izrekati za zastopanje pravih obrtniških interesov. Zato je potrebno, da se revidira in vzpostavi pri „Obrtnem vestniku“ v Ljubljani uprava, ki naj odgovarja lastništvu in pravi obrtniški volji. Da pri upravi imenovanega lista odločajo tudi zastopniki Zveze obrtnih zadrug kot solastniki, katerim je bilo sodelovanje in odločanje zabranjeno in odvzeto.

Soglasno sprejeto.

9. Obravnavanje o „Obrtnih zbornicah“ in njenih odsekih.

a) Navzoče obrtništv, ki predstavlja ogromno večino v dravski banovini, se izjavlja ponovno za samostojno „Obrtno zbornico“ in prosi g. ministra za trgovino in industrijo, naj blagovoli upoštevati današnji sklep, kakor tudi že prejšnje znane sklepe obrtništv v Sloveniji, kjer se je izjavljalo za svojo zbornico. V nasprotnem slučaju pa se prosi g. ministra za trg. in ind. naj blagovoli izdati enak odlok o glasovanju zbornic, kot se ga je dalo za novosadsko zbornico s prošnjo, da ima

podpisano društvo na tozadevnih zborovanjih pravico do kontrole in pošiljati na iste svoje zastopnike kateri naj imajo pravico zagovarjati samostojno „Obrtno zbornico“.

b) Zahtevamo večino t. j. 12 zastopnikov v sedanjih obrtnih odsekih zbornice za T. O. I. v Ljubljani, ter ne moremo priznati nalogov, ki nam jih predpisuje skupina, katera je v ogromni manjšini med obrtništvom. Večina obrtništv se izjavlja za takojšnjo prosto in popolnoma neodvisno glasovanje v obrtno zbornico, ko se bode na eventualni nalog ministrstva končno in definitivno odločalo pri obstoječih prisilnih in neprisilnih organizacijah o sistemu zbornic.

c) Zahtevamo, da se imenuje drugi pripravljalni odbor za „Okrožne odbore“. V njih se mora upoštevati želja večine obrtnikov, ozirati se pa mora tudi na to, da pridejo v okrožne odbore taki člani obrtniki, na katero sposobnost se obrtništv lahko zanaša.

d) da podpisuje do preureditve sedanje zbornice T. O. I. v „Obrtno zbornico“ vse dopise, ki se tičejo in naslavlajo na obrtništv predsednik obrtniškega odseka in obrtnik.

e) Ministrstvo trgovine in industrije se naproša, da pojasni zakaj se je delo Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani ustavilo, čeprav tega novi obrtni zakon § 442 toč. 3. ne predvideva in zakaj niso imenovani vodilni člani te „Zveze“ v pripravljalnem okrožnem odboru in zahtevamo, naj bi se to upoštevalo, ker nam kot večini to pripada.

Soglasno sprejeto.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani.

Pižman Lovro, predsednik, dipl. teh. Kunstler A. tajnik

Radi pomanjkanja časa ni bilo mogoče razpravljati referat g. Holobarja iz Celja, nadalje g. Florjančiča iz Brežic, Bizjaka iz Krškega, g. Kaca iz Dravograda, g. Peternela iz Laškega in še več drugih. Ti referati se nanašajo na „denarstvo in obrtniški kredit“, o konkurenci in šušmarstvu. Te referate bomo objavili v časopisu „Obrtnik“ in na merodajnih mestih njih stvarnost uveljavili.

Jesenice. Kol načelnik krojaške zadruge štejemo si v veliko dolžnost zahvaliti se vam vsem tovarišem in tovarišicam, ki ste se v tako častnem številu udeležili našega zbora in kot predsednik društva pa še posebej društvnemu odboru, ki mi je dal na svoji seji ponovno polnomoč za moje nadaljnje delo in kličem, le v slogi je naš uspeh! — Ivan Gogala.

„Zaplankarjem“ v odgovor.

Občutek imam, da je člankar O. V. malo omejen, ali pa škodoželjno zloben, da je lahko napisal v „Obrtnem Vestniku“ v št. 37. članek: „Zborovanje v „Unionu“ ali metode pristave ločenih zbornic“. Člankar z vso besnostjo nerazsodnosti nekaj ugotavlja, kar najbrže sam ne razume. Dokazati hoče, da so oblanci res seno, ako se natakne obrtnikom zelena očala. Izgleda pa tudi, da se menja pri tem listu z vsako številko tudi njih načela. Tako imamo v eni številki sporazum, v drugi zborovanje, v tretji vojno ter besno zaničevanje obrtniškega stanu v Jugoslaviji, v četrti bo pa najbrže že vse pos...

Ugotovljeno je, da je obrtniško zborovanje 4. septembra v „Unionu“ bila obrtniška manifestacija celokupnega obrtniškega dravske banovine. Do sedaj v Jugoslaviji še ni bilo obrtnega zborovanja, ki bi bil tako številno obiskan. Mnogi obrtnikov in delegatov, ki zastopajo 200.000 obrtnikov, t. j. 90% vsega obrtništv, so prisegle zvestobo pri bojevanju za obrtno svobodo in obrtno pravico. Dale so poverilo svojim poštenim voditeljem, da to tudi izvojujejo. S ponosom lahko tu napišem: da mi je močnejše utripalo srce, ko sem čul predsednika hrvatskega obrtniškega združenja, kateri je dejal: „Dragi bratje Slovenci! Le v boj za obrtno pravice, Vaša borba je poštena! Srbi so jo pred desetletji zvojevali, a mi smo jo ravnokar dokončali. Vse srbsko in hrvatsko obrtništv je z Vami in računajte na našo pomoč.“ — To niso fraze gospoda, to so za obrtništv zgodovinske besede, saj se je v naši prestolici, beli Ljubljani tako prisegla 4. septembra 1932 obrtniška zvestoba celokupnega obrtništv Jugoslavije.

Nekdo pa se najde, ki drzne zapisati besede v „Obrtnem vestniku“: „niti ena pametna besedica, ampak samo „lajno“, so gospodje v „Unionu“ gonili.“ To naj bo naš „Obrtni vestnik“, to naj bo naš javni zagovornik? Tako brezobzirno zaničevati, sramotiti in žaliti predstavnike jugoslovanskega obrtništv!

Sprejete so bile enodušno udanostne brzojavke Njegovemu Vel. kralju, vladi itd. Zastopniki banovine, Zbornice so govorili na tem zboru. Vse to člankar meče v svoji jezi, ki je že blaznost v eno „lajno“. Ne vem, kdo si pusti to legitimacijo, da niti urednik, niti drugi okrog „Obrtnega vestnika“ ne vidijo teh brezobzirnih napadov to sramotenje najnižjega obrtnika. Blagorodni gospod, ne izlivajte Vašega smrdljivega grenkega

Bodimo ponosni na svoj obrtniški poklic.

žolča. Vas pa, ki podpirate take napade, opozarjamo: „Poglejte malo preko praga „Okuženega urada“, pa kmalu da ne bo prepozno.“ Obrtna krita in drugo navlako, ki jo imate izšušmarjeno skupaj, bomo pa v posebnih člankih analizirali in servirali vsem prizadetim ob navzočnosti javnosti.

Konzorciju „Obrtnega vestika“ pa priporočamo, da si dobi resne poročevalce, ali pa spremeni naslov v „obrti zgagar“. Pričakujemo, da tudi oblast in delegacije napravijo svoje korake za tako nedostojne in neutemeljene napade.

Jaz za svojo osebo pa rečem, šele sedaj je armada obrtništva na potu zmage, to pa zato, ker ima prave poštene in združene obrtniške voditelje.

Z. J. L.

Zakaj je odstopil gospod Franchetti?

Kakor znano, je vrnil vsa svoja mesta g. podpredsednik sedanje skupne zbornice in predsednik od „T. O. I.“ zbornice imenovanega obrtnega odseka g. Franchetti. Zanimalo nas je, vsled česa je imenovan odstopil, zato smo iskali potrebne informacije direktno pri njem. Izjavil je:

Vse zbornično delo, ki se je nanašalo na obrtništvo in za katerega sem bil jaz pred javnostjo odgovoren, se je vodilo in delalo brez mene. Ako sem stavil kak predlog, tega niso upoštevali, ne uradniki in ne drugi člani odseka. Upoštevalo se je le Rebeke in Krapeža. Nikdar nisem dobil na vpogled dopisov, ki jih je skupna T. O. I. zbornica prejela za obrtništvo in nikdar nisem dobil na vpogled dopisov, ki jih je zbornica pošiljala na obrtništvo, še manj pa, da bi katerikoli dopise podpisoval.

Ker sem uvidel, da se rabi moje ime in osebo samo zato, da se za mojim imenom skrivajo neobrtniki, sem se raje odstranil. Vedno sem vestno in odkrito deloval za obrtništvo in za njegov napredek, zato nočem da bi se po tolikih letih dela izrabljalo moje ime za protiobrtniško delo.

Smatram za skrajno omalovaževanje tudi to, da ko se mi je poslalo na zbornico uradno vabilo za udeležbo na veliki vsebanovinski zbor obrtništva 4. septembra 1932. v Unionu, se mi tega vabila ni niti pokazalo.

Vprašal sem g. Franchettija nadalje, kaj misli o slovenskem pokretu za samostojno „Obrtniško zbornico“. Odgovoril je: „Vaše delo je delo za obrtnika. Ko bi pri tem delu kot zaščitnike ne imeli Srbe in Hrvat, Vam bi Vaš pravi obrtniški pokret neobrtniki v naši banovini že davno uničili. Ako bi prišel slovenski obrtnik kedaj do svojih zahtev, je to edino mogoče, ako se močno nasloni na Beograd in Zagreb, kjer ima obrtništvo več veljave, kakor pri nas.“

Opomba uredništva: Iz gori navedenega sedaj lahko vsak obrtnik, kateri še ni uvidel, razvidi, kaj je skupna T. O. I., ali pa samostojna obrtna zbornica.

Vsebanovinski obrtniški zbor.

Ko je odbila ura devet, so pričele skupine slovenskih obrtnikov zavzemati mesta v veliki dvorani hotela Union. Nedelja, 4. septembra 1932 nam je tako postala najlepši dan obrtniške sloge in zapustila je obrtniškim borcev in „Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani“ zavest, da koraka po pravi poti k sigurni osamosvojitvi. Zborovalci in govorniki brez vsakih poznanih neobrtinskih nadutosti in brez vsakega frazarenja smo javno pred zastopniki oblasti in pred zastopniki tiska poslušali vse po možnosti izgovorjene in poznane težnje, katere nam bodo na merodajnih mestih uslišali, in v katerih nam lahko pomagajo. Prišli smo, da si v hudi obrtniški gospodarski stiski izmislimo uspešnih smernih, da jih nato predložimo onim gospodom, ki odločajo o usodi naši in o usodi našega upravičenega pokreta.

Na isti dan, ko je zavedno pošteno obrtništvo slavilo svojo zmago v Unionu, se je pa zaletel debel požirek demagogije in ji obstal v grlu oni skupini, ki je pripeljala obrtništvo v to sedanjostni mizerijo in revščino. Vsi gospodje z visokimi cilindri in vsi oni njihovi agenti, ki so zborovali na oni prireditvi, so morali žalostno ugotoviti le prepotrebno smrt tega pogubnega pokreta. Vsi ti maloštevilni, žalostni udeleženci, ki niso mogli napolniti niti najmanjše dvorane v

Pozabili ste, da smo Vas opozorili, da poravnate 30 Din za naročnino »Obrtnika«. Ker list prejimate že od početka, je Vaša dolžnost, da ga poravnate. Opozorili smo Vas že, da smatramo onega za naročnika, ki ni do 3. številke vrnil lista. Storite torej samo obrtniško dolžnost in ne odlašajte več s plačilom!

Ljubljani ob zadnjem slovesu nečastnega pokreta proti samoodločbi v politiki obrtniškega gospodarstva, lahko sedaj presodijo, koliko jih obrtništvo ceni.

Od početka našega pokreta so se priključile našemu delu sami pošteno misleči možje-obrtniki in ti so poslali na naš zbor skoraj 2000 svojih zastopnikov, (naši nasprotniki so imeli vseh svojih udeležencev samo ca 75 ljudi in ne štejemo onih, ki so šli od naše skupine radi radovednosti na njih zbor). S tem je za obrtništvo oni usiljeni pokret mrtev in prišel je umreti v senco našega zbora poštenih mož. Edino, kar mu še želimo je: „Naj mu sveti večna luč, saj je napravil dosti slabega za obrtništvo. Amen.“

Naše zborovanje je jasno pokazalo, naj si bo to v govorih, naj si bo to v novih idejah, da je obrtnik steber misli, dela in znanja. Vsi govori, govorjeni „jugoslovensko“, da jih razume vsak Jugoslovčan, so bili tako sočni in polni, da jih ne prekaša še tako z frazami natlačeno čenčanje onih, ki mislijo, da so za govore učeni. To je zato jasen dokaz, da smo obrtniki zmognili sami voditi svojo usodo. Na tem mestu se zahvaljuje vsem članom „Dr. j. o. z. d. b. v Ljubljani“ vsem govornikom, vsem srbskim, hrvatskim in slovenskim posetnikom, ki so zadali našemu zboru pravi samo jugoslovanski značaj.

Obrtništvo se še ni v naši državi zbralo nikdar v tako velikem številu na enem mestu, kakor je bilo 4. IX. 1932 zbrano v Unionu. To je jasen dokaz, da koraka naš pokret po pravi poti, po poti pravice in poštenja, in dobivajo naši nasprotniki viden respekt in strah pred njim.

Zborovanje se je pa vršilo sledeče: Ob pol desetih je otvoril predsednik Pičman ob asistenci tajnika Kunstlerja veliko vsebanovinsko zborovanje.

Najsrčneje pozdravi zastopnika banske uprave, komisarja g. Šinka, policijskega zastopnika komisarja g. Misleja, zborničnega zastopnika tajnika g. dr. Pretnerja, g. Krapeža, preds. Zveze hrvatskih obrtnikov g. Ramuščaka in druge hrv. tovariše ter zastopnike „Obrtniškega Vjesnika“, urednika „Zanatlije“ g. dr. Časlava Nitkovića, dalje g. Andjelkovića in g. Vlada Markovića zastopnika Saveza iz Zanatske komore v Beogradu, zastopnike tiska „Jutra“ in „Slovenca, kakor tudi vse drage mu zborovalce. Nato predlaga, da se odpošlje udanostna brzojavka Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru (burno odobravanje), dalje pozdravne brzojavke predsedniku vlade dr. Srkiću, ministru trgovine in industrije g. Ivanu Mohoriću, Zborovanja so se oprostili pismeno g. minister trgovine in industrije g. Mohoriću, dr. Kramer, dalje g. Franchetti, zbornični podpredsednik, prejel pa je pozdravne brzojavke iz Novega Sada, Osijeka, Sibenika, Beograda, Zagreba, Sarajeva, Bleda itd. G. preds. Pičman izvaža:

Spoštovani zbor!

„Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani“, se je ustanovilo šele v začetku tekočega leta. Izjavljam, da spočetka nisem bil navdušen za ustanovitev tega društva, ker sem vedel, da nas čaka težka naloga, toda uvidevši, da brez močne prostovoljne organizacije ne bomo kos težkim bremenom, ki tlačijo obrtništvo iz vseh strani, smo se odločili k ustanovitvi tega društva.

V društvenih pravilih smo si začrtali velik delokrog po celi banovini s podružnicami ter so za celjsko podružnico pravila že odobrena. V najkrajšem času pa bodo tudi za srez Radovljica na Bledu itd. Član našega društva je lahko vsak obrtnik v Dravski banovini. Ko smo pripravljali za naše društvo pravila, smo se ozirali v prvi vrsti na to, da združimo obrtništvo cele banovine. Prav posebno pažnjo pa smo polagali na to, da seznanimo slovensko obrtništvo z bratskimi tovariši Srbi in Hrvat, brez katerega medsebojnega skupnega delovanja so nemogoči kakršnikoli uspehi za dobrobit splošnega obrtništva.

Dragi tovariši! Motijo se oni, ki oznanjajo obrtništvo manjše davčne datjave, motije se, ako mislijo na uspeh zaščitne carine za obrtnika, motijo se tudi, ako mislijo, da bodo odstranili sušmarstvo po raznih delavnicah, (na železnici, v kaznilnicah itd.), katere bi se morale zapreti, kajti ta dela pripadajo obrtništvu, ki plačuje davke itd. in trdim, da se motijo, če mislijo, da bodo prišle obrtniške organizacije in obrtništvo na ono stopnjo, ki mu pripada, dokler ne bo obrtništvo nastopilo enotno v celi državi z brati Srbi in Hrvat, kajti vsi obrtniki v državi imamo iste interese in iste nasprotnike.

Kakor sem že omenil, se je društvo ustanovilo zato, da pomaga obrtništvu ter smo si začrtali program, kateri ne sme ostati in tudi ne bo ostal na papirju, kakor jih je že mnogo ostalo. Mislim, da smo Vam več ali manj poznani po smernicah, ki jih zastopamo, ter tudi upam, da nam verujete, da delamo za dobrobit vsega obrtništva, saj nam to potrjuje s tako častno udeležbo, kakor jo obrtništvo v Sloveniji še ni videlo.

Tovariši! Odbor društva je uvidel, da je obrtništvo v tako težkem položaju, in da mu je treba pomagati. Vsled tega se je društvo odločilo za veliko obrtniško zborovanje, na katerega ima dostop vsak obrtnik, da tako lahko soočimo

o obrtniškem pokretu. To zborovanje smo predvideli že pred 3 meseci, pred 2 meseci pa smo v listu „Obrtnik“ javno napovedali naš zbor, kmalu nato pa že z določenim krajem in časom, tako da je bilo lahko vsakemu jasno razvidno, kaj hočemo.

Priliko smo dali vsakemu, kdor ima pred očmi interese obrtništva, da se našemu zboru priključi, ali pa nas opozori, da želi zbor voditi katera druga organizacija, ter bi mi v tem slučaju radevolje odstopili od zbora, kajti nam je samo na tem ležeče, da bi obrtništvo zborovalo skupno. Toda zgodilo se je drugače. Danes imamo na žalost v Ljubljani dvoje obrtniških zborovanj. Javno smo vse objavili, povabili in pripravili, pa nenkrat zaznamo, da priredi za nami skupina gg. Golčerja, Pristova, Bureša, Hohnajca, Malovića in Rebeke drugo zborovanje ob istem času, na isti cesti in po zaslugi iste skupine, ki vedno rada poudarja skupnost in opozarja druge, naj ne razdirajo. Toda tovariši, to naj nas ne moti, bomo vsaj videli, koliko je nas prvih zborovalcev in koliko je drugih. Ugotavljam samo to, da je v dvorani v kateri zborujemo mi, prostora za toliko tisočev, kakor v dvorani onih po sto zborovalcev. Nismo se bali stopiti pred Vas v veliko dvorano in dati prostora vsem in tudi našim nasprotnikom, vendar pa apeliram na Vas dragi zborovalci, da se priključimo tudi mi onim, kar bodo sklenili dobrega.

Tovariši! Naše zahteve so odločne in naša borba je odkrita! Spoštujemo vse druge sloje najsi bo uradnik, trgovec, ali pa industrijalec, ker vemo, da se mora boriti vsak sam za svoj kruh, hočemo pa tudi imeti, kar pripada nam, ter hočemo gospodariti v naših organizacijah sami. Ako pa hoče imeti obrtništvo uspehov, mora iti združeno s tovariši Srbi in Hrvat, kakor smo storili mi, ravnotako pa tudi oni potrebujejo naše pomoči. Dragi bratje! Lahko ste ponosni na Vašega Milana Ramuščaka in Vi na Vašega Milana Stojanovića, katera sta poznana po svojih zaslugah za obrtništvo ne samo za obrtništvo v Vaših banovinah, ampak tudi v celi državi in tudi mi Slovenci vemo, da bi obrtništvo ne bilo brez njih na tej stopnji, kakor je. Bratje, danes se boste lahko prepričali, da nas ni samo peščica, ki z Vami soglašamo v obrtniško-gospodarski politiki. Prepričani bodite, da je večina slovenskega obrtništva solidarna z Vami.

Spoštovani zbor! Danes smo se zbrali, da pomagamo sami sebi in našim tovarišem, ki niso navzoči. Moč je le v skupnosti in zato apeliram na vse zborovalce, da so v svojih govorih mirni in stvarni in naj vsak opusti vse osebne napade. Pokažimo, da smo zreli in močni, ker le tako nas bodo oblastva in korporacije v polni meri upoštevale, katere prisostvujejo našemu zborovanju in želim, da bi od nas nesli najlepši vtis, posebno pa bratje Srbi in Hrvatje, ki so dokazali solidarnost z nami s tako častno udeležbo. Zatorej kličemo: brez skupnosti z hrvatskimi in srbskimi tovariši ne bo obrtniških zmag, kakor bi ne bilo brez Srbov, Hrvatov in Slovencev naše Jugoslavije in Vas vse ponovno najtopleje pozdravljam ter želim, da bi se res enkrat uresničila enotnost vsega obrtništva, kar bo v korist obrtništva in državi!

(Dalje prih.)

Neobrtniki proti obrtništvu.

Sporočam Vam, da je imela čevljarska obrtna zadruga v Brežicah v nedeljo dne 28. VIII. izredni občni zbor. Med drugimi so se sprejela nova zadruga pravila in se izvršilo glasovanje o sistemu zbornic. Glasovanje o sistemu zbornic je ostalo neodločeno, ker je bilo oddanih za vsak sistem enako število glasov. Kot zastopnik zbornice je bil navzoč g. dr. Pretnar. Kot zapisničarja se je pa na podlagi sklepa odbora seje povabilo zidarskega mojstra Gabriča s pripombo, da ima pravico besede. Ko se je le ta oglašil k besedi, da reagira na nekatere neokusno izražene očitke g. zborničnega zastopnika proti Zanatski komori in proti Hrvatom, je nastopil zastopnik zbornice proti temu, da se da besedo nečestovljariju, z besedami: Kaj vendar rabite zidarja, da Vas bo učil. Izrazil je pa tudi utrujenost zborovalcev z grožnjo, da bo „on“ če se da besedo Gabriču, potem še in dolgo govoril in se zborovanje ne bo še kmalu končalo. Ker smo se zborovalci njegovega govorjenja naveličali, smo pod vtisom njegove grožnje izglasovali, da naj se debata zaključi. Taka so glasovanja pri obrtnih zadrugah, katera vodijo neobrtniki.

V članku „Okrožni odbori rokod. združb in njih sestav“ se ni nikjer merilo na g. Vlad. Pfeiferja, bivšega tajnika „Z. O. Z.“, kar radi ugotavljamo.

Tiskali J. Blasnik nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.